

Resource: Bible Dictionary (Tyndale)

Aquifer Open Bible Dictionary

This work is an adaptation of Tyndale Open Bible Dictionary © 2023 Tyndale House Publishers, licensed under the CC BY-SA 4.0 license. The adaptation, Aquifer Open Bible Dictionary, was created by Mission Mutual and is also licensed under CC BY-SA 4.0.

This resource has been adapted into multiple languages, including English, Tok Pisin, Arabic (عربي), French (Français), Hindi (हिंदी), Indonesian (Bahasa Indonesia), Portuguese (Português), Russian (Русский), Spanish (Español), Swahili (Kiswahili), and Simplified Chinese (简体中文).

Bible Dictionary (Tyndale)

अ

अक्कद, अक्जीब, अक्बोर, अदमा, अदुल्लाम, अदुल्लामवासी, अबिमाएल, अबिमेलक, अबेल-मिज्राइम, अब्राम, अब्राहाम

अक्कद

तीन शहरहरू मध्ये एक (बाबेल, एरेक, र अक्कद) टाइग्रिस र यूफ्रेटिस नदीहरू बीचमा अवस्थित छ।

यसलाई निम्रोद ([उत्पत्ति १०:१०](#)) द्वारा स्थापित गरिएको भनिएको छ। "अक्काडियन" (अक्कदबाट) मेसोपोटामियामा सार्गोनको समय (लगभग २३६० ईसा पूर्व) देखि अशूरी र बेबिलोनी समय सम्म बोलिने भाषाको नाम हो।

अक्जीब

अक्जीब

1. यहूदा मा रहेको एक शहर ([यहोशू १५:४४](#))। अगमवक्ता मीकाले यसलाई सामरियासँगै नष्ट हुने अन्य शहरहरूसँग सूचीबद्ध गरेका थिए ([मीका १:१४](#))। यो सम्भवतः कजीब ([उत्पत्ति ३८:५](#)) र कोजेबा ([१ इतिहास ४:२२](#)) जस्तै शहर थियो।
2. आशेरको एउटा शहर ([यहोशू १९:२९](#))। यो सात शहरहरू मध्ये एक थियो जहाँ आशेरले कनानी बासिन्दाहरूलाई हटाउन असफल भएको थियो ([न्यायाधीश १:३१](#))। अक्जिब (आधुनिक एज-जिब) मा हालै गरिएका पुरातात्विक उत्खननहरूले देखाउँछन् कि मानिसहरू ईसापूर्व नवौं देखि तेस्रो शताब्दीसम्म शहरमा बसोबास गर्थे।

अक्बोर

अक्बोर

1. एदोमका राजा बाल-हानानका पिता, जसले इस्राएलको राज्य स्थापना हुनु अघि शासन गरेका थिए ([उत्पत्ति ३६:३८-३९](#); [१ इतिहास १:४९](#))।
2. मिकायाको छोरा, यहूदा राज्यको राजा योशियाहको दरबारमा काम गर्ने एक दरबारी थिए। योशियाहले अक्बोरलाई नपढिएको व्यवस्था पुस्तकको बारेमा अगमवादिनी हुल्दासँग सोध्न पठाए ([२ राजाहरू २२:१२-१४](#))। अक्बोरलाई मीकाको छोरा अब्दोन पनि भनिन्छ ([२ इतिहास ३४:२०](#))। उनी एल्नातानका पिता थिए ([यर्मिया २६:२२](#); [३६:१२](#))।

अदमा

अदमा

सदोम, गमोरा, र सबोयीमसँग सम्बन्धित एक शहर ([उत्पत्ति १०:१९](#); [१४:२](#), [८](#))। यो सम्भवतः सदोम र गमोरा माथि परमेश्वरको न्यायमा नष्ट भएको थियो ([व्यवस्था २९:२३](#); यो [उत्पत्ति १९:२८-२९](#) मा उल्लेख गरिएको छैन)। मृत सागरको पूर्व र दक्षिण क्षेत्रको हालै गरिएको सर्वेक्षणले पाँचवटा प्रारम्भिक कांस्य युग (लगभग ३३०० देखि २००० ईसा पूर्व) शहरहरू पत्ता लगाएको छ जुन सम्भवतः उत्पत्तिमा उल्लेख गरिएका पाँच "बैसीका शहरहरू" हुन्। प्रत्येक शहर मृत सागर वरिपरिको बैसीमा बग्ने नदीको उपत्यकाको छेउमा अवस्थित थियो।

अदुल्लाम, अदुल्लामवासी

अदुल्लाम, अदुल्लामवासी

लाकीश र हेब्रोनको बीचमा रहेको पुरानो कनानी शहर हो। यो नजिकैको गुफा क्षेत्रको नाम पनि हो।

बाइबलमा शहरको पहिलो उल्लेख "अदुल्लामवासी" (अदुल्लामबाट कोही) शब्दमा छ। यो यहूदाको साथी हीरालाई वर्णन गर्न प्रयोग गरिन्छ। यहूदाले आफ्नो भाइ योसेफलाई दासत्वमा बेचन मद्दत गरेपछि, यहूदाले घर छोडेर हीरालाई अदुल्लाममा बसोबास गरे (उत्पत्ति ३८:१, १२, २०)।

अदुल्लाम यहूदाको आदिवासी क्षेत्रको तल्लो भूमिहरूमा थियो (यहोशू १५:३५)। यहोशूले यसलाई ३१ अन्य कनानी शाही शहरहरूसँगै जिते (यहोशू १२:१५)। राजा रहबामले यसलाई १५ वटा अन्य शहरहरूसँगै बलियो बनाए (२ इतिहास ११:७)। बेबिलोनको कैदबाट निर्वासितहरू फर्केपछि, यहूदाका मानिसहरू फेरि अदुल्लाममा बसोबास गर्न थाले (नेहेम्याह ११:३०)।

दाऊदको जीवनमा अदुल्लाम नजिकैको गुफा धेरै पटक महत्वपूर्ण थियो। राजा शाऊलबाट भाग्दा उनी त्यसमा लुकेका थिए (१ शमूएल २२:१)। उनले पलिशतीहरू विरुद्धको युद्धमा पनि यसलाई आधारको रूपमा प्रयोग गरे (२ शमूएल २३:१३-१७; १ इतिहास ११:१५-१९)। दाऊदले अदुल्लामको गुफामा हुँदा भजन ५७ र १४२ लेखे। अदुल्लाम आधुनिक समयको टेल एश-शेख मधकुर हो।

अबिमाएल

योक्तानका धेरै छोराहरू वा सन्तानहरू मध्ये एक, र यसरी शेमको वंशज (उत्पत्ति १०:२८; १ इतिहास १:२२)।

अबिमेलेक

पलिशती शासकहरूका लागि शाही उपाधि। यो मिश्रीहरूले प्रयोग गर्ने "फारो" र अमालेकीहरूले प्रयोग गर्ने "अगाग" उपाधिसँग मिल्दोजुल्दो छ।

1. अब्राहामको समयमा गरारको राजा थिए। गरार गाजाको नजिकको शहर थियो। अब्राहामले आफ्नो ज्यानको डरले आफ्नी पत्नी सारालाई आफ्नी बहिनी भने (उत्पत्ति २०:१-१८)। उनले यसअघि पनि मिश्रमा यस्तो गरेका थिए (उत्पत्ति १२:१०-२०)। सारालाई अबीमेलेककोमा लगियो, तर परमेश्वरले सपनामा अबीमेलेकलाई चेतावनी दिनुभयो कि सारा विवाहित थिइन् र यदि उनले तीनलाई छोए भने उनी मर्नेछन्। अबीमेलेकले सारालाई अब्राहामलाई फिर्ता गरे। पछि, अब्राहाम र अबीमेलेकले बर्सेबामा नेगेव मरुभूमिमा पानीको अधिकार स्पष्ट पार्न सन्धि गरे (उत्पत्ति २१:२२-३४)।
2. इसहाकको समयमा गरारको राजा अबीमेलेक थिए। इसहाकले पनि आफ्नो बुबा अब्राहाम जस्तै, मानिसहरूलाई भने कि उनकी पत्नी रिबेका उनकी बहिनी हुन्। अबीमेलेकलाई खतराको बारेमा थाहा थियो किनभने उसलाई थाहा थियो कि उसको अगाडि राजालाई के भएको थियो। त्यसैले अबीमेलेकले घोषणा गरेर रिबेकालाई सुरक्षा दिए कि जो कोहीले उनलाई वा इसहाकलाई छोयो भने मृत्युदण्ड दिइनेछ (उत्पत्ति २६:१-११)। पानीको विवाद र भीडभाडका कारण अबीमेलेकले इसहाकलाई पलिशती क्षेत्र छोड्न आग्रह गरे (उत्पत्ति २६:१२-२२)। अन्ततः उनीहरूले बर्सेबामा शान्ति सन्धि गरे, जुन अब्राहाम र पहिलेको अबीमेलेकबीच भएको सन्धिलाई पुनः नयाँ बनाए (उत्पत्ति २६:२६-३३)।

3. गिदोनको छोरा, जो शकेममा एक उपपत्नीबाट जन्मिएको थियो (न्यायकर्ता [८:३१](#))। आफ्नो बुबाको मृत्यु पछि, अबीमेलेकले आफ्नो आमाको परिवारसँग मिलेर आफ्ना ७० जना सौतेनी भाइहरूलाई मार्ने योजना बनाए। योताम मात्र भाग्न सफल भयो (न्यायकर्ता [९:१-५](#))। शासकको रूपमा आफ्नो तेस्रो वर्षमा, उनले कठोर रूपमा एक विद्रोहलाई दबाए (न्यायकर्ता [९:२२-४९](#))। अन्ततः, उनी एक महिलाले उनको टाउकोमा जाँतोको माथिल्लो फक्लेटो खसाल्दा मारिए। अबीमेलेकले आफ्नो हतियार बोक्ने व्यक्तिलाई उनलाई तरवारले मार्न भने ताकि कसैले भन्न नसकोस् कि उनी एक महिलाद्वारा मारिएका थिए (न्यायकर्ता [९:५३-५७](#))।
4. गातको पलिशती शहरका राजा आकीश ([१ शमूएल २१:१०-१५](#))।
5. अबियाथारका छोरा, एकजना पुजारी जसले दाऊदको समयमा सादोकसँग सेवा गरे ([१ इतिहास १८:१६](#))।

अबेल-मिज्राइम

आतादको लागि एक वैकल्पिक नाम, जहाँ याकूबका छोराहरूले हेब्रोन बाटोमा आफ्नो अन्त्येष्टिमा रोके। हाबिल-मिद्राइम कनान मा एक ठाउँ थियो ([उत्पत्ति ५०:११](#))।

हेनुहोस् उतार।

अब्राम

अब्राम

कुलपति अब्राहामको मूल नाम ([उत्पत्ति ११:२६](#)) थियो।

हेनुहोस् अब्राहाम।

अब्राहाम

अब्राहाम बाइबलमा सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण व्यक्तिहरू मध्ये एक हुन्। परमेश्वरले उनलाई चुनिएका मानिसहरूको नेता बन्न ऊर शहरबाट बोलाउनुभयो।

अब्राहामलाई पहिले अब्राम भनिएको थियो, जसको अर्थ "पिता उच्च हुनुहुन्छ" हो। जब अब्रामका आमाबाबुले उनलाई नाम दिए, उनीहरूले सम्भवतः चन्द्र देवता वा अर्को मूर्तिपूजक देवताको पूजा गर्थे। परमेश्वरले अब्रामको नाम अब्राहाममा परिवर्तन गर्नुभयो ताकि उनलाई उनको मूर्तिपूजक विगतबाट अलग गर्न सकियोस् ([उत्पत्ति १७:५](#))। नयाँ नाम "अब्राहाम" को अर्थ "जातीहरूको पिता" हुन्छ। यसले परमेश्वरको प्रतिज्ञा देखाउँछ कि अब्राहामका धेरै सन्तान हुनेछन्। यो विश्वासको परीक्षा थियो किनभने अब्राहाम ९९ वर्षका थिए, र उनकी पत्नी सारा ९० वर्षकी थिइन् र उनीहरूको कुनै सन्तान थिएन ([उत्पत्ति ११:३०](#); [१७:१-४, १७](#))।

अब्राहामको जीवन

अब्राहामको कथा [उत्पत्ति ११](#) मा सुरु हुन्छ, जहाँ हामी उनको परिवारको बारेमा जान्न सक्छौं ([उत्पत्ति ११:२६-३२](#))। तेरह, अब्रामका पिता, ऊरमा बस्ने मानिसहरूले पूजा गर्ने चन्द्र देवताको नाममा राखिएको थियो।

तेरहका तीन जना छोरा थिए:

- अब्राम
- नाहोर
- हारान।

हारान, लोतका पिता, परिवारलाई ऊर छोड्नु अघि नै मरे। त्यसपछि तेरहले लोत, अब्राम, र अब्रामकी पत्नी साराईलाई ऊरबाट लिएर कनान जानुपर्ने थियो, तर उनीहरू हारानमा नै बसे ([उत्पत्ति ११:३१](#))। [प्रेरित ७:२-४](#) अनुसार, अब्राहामले ऊरमै रहँदा नयाँ भूमिको लागि जान परमेश्वरको आह्वान सुने।

अब्रामको जीवनमा एकदमै महत्त्वपूर्ण कारक तत्व [उत्पत्ति ११:३०](#) मा भेटिन्छ: "साराई बाँझी थिइन्, र तिनका कोही छोराछोरी थिएनन्।" साराईले सन्तान जन्माउन सकेनन् जसले गर्दा अब्राम र साराईको लागि ठूलो चुनौती र विश्वासको परीक्षा सिर्जना भयो।

तेरहको मृत्युपछि, परमेश्वरले अब्रामलाई भन्नुभयो, "तेरो देश र तेरा कुटुम्ब तथा तेरा पिताका घरबाट निस्केर जुन देश म तँलाई देखाउँछु त्यहाँ जा।" यो एउटा "करार" (विशेष सम्झौता) को आधार थियो, जसमा परमेश्वरले अब्रामलाई त्यो देशमा नयाँ राष्ट्रको संस्थापक बनाउने प्रतिज्ञा गर्नुभयो ([उत्पत्ति १२:१-३](#))।

अब्रामले परमेश्वरको प्रतिज्ञामा विश्वास गरे र ७४ वर्षको उमेरमा हारान छोडे। उनी कनानको शकेममा गए, गेरिजिम डाँडा र एबाल डाँडाको बीचमा थियो। त्यहाँ उनले परमेश्वरको लागि एउटा वेदी बनाए ([उत्पत्ति १२:७](#))। त्यसपछि, अब्राम बेथेल नजिकै सरे र परमेश्वरको पूजा गर्न अर्को वेदी बनाए ([उत्पत्ति १२:८](#))। "परमप्रभुको नाउँ पुकार्नु" भन्ने

अभिव्यक्तिको अर्थ प्रार्थना गर्नु मात्र होइन। अब्रामले त्यहाँका झूटा देवताहरूको पूजा गर्ने मानिसहरूलाई परमेश्वरको सत्य घोषणा गरे। पछि, उनी हेब्रोन सरे र परमेश्वरको पूजा गर्न अर्को वेदी बनाए।

एउटा दर्शनमा, परमेश्वरले अब्रामलाई धेरै सन्तानको प्रतिज्ञा गर्नुभयो (उत्पत्ति १५:१)। अब्राम अझै सन्तानविहीन थिए र उनी चिन्तित थिए कि उनको नोकर दमस्कसको एलीएजरले सम्पूर्ण सम्पत्ति पाउनेछ (उत्पत्ति १५:२)। नुजी कागजातहरूको खोजले यो भ्रामक कथनलाई व्याख्या गरेको छ। (नुजी कागजातहरू अब्राहाम बाँचेको समयका प्राचीन ट्याब्लेटहरूको संग्रह हो)।

हुरियन चलन अनुसार, सन्तान नभएको धनी दम्पतीले एक उत्तराधिकारीलाई धर्मपुत्र ग्रहण गर्थे। यो उत्तराधिकारी सामान्यतया दास हुन्थ्यो, र तिनीहरूले आफ्ना धर्मपुत्र आमाबाबुलाई गाड्थे र शोक गर्थे। यदि पछि दम्पतीको आफ्नै बच्चा भयो भने, त्यो बच्चा दासको सट्टा उत्तराधिकारी बन्थ्यो।

त्यसैले, जब अब्राम एलीएजरको बारेमा चिन्तित थिए, परमेश्वरले उनलाई स्पष्ट रूपमा भन्नुभयो, “यो मानिसचाहिँ तेरो उत्तराधिकारी हुनेछैन, तर जो तेरो आफ्नै छोरा हुन्छ त्यही नै तेरो उत्तराधिकारी हुनेछ।” (उत्पत्ति १५:४)। त्यसपछि परमेश्वरले अब्रामसँग प्रतिज्ञा गर्नुभयो। उहाँले भन्नुभयो कि अब्रामको उत्तराधिकारी हुनेछ, एक राष्ट्र बन्नेछ, र भूमिको मालिक हुनेछ।

जब अब्राम ८६ वर्षका थिए, उनका छोरा इश्माएलको जन्म भयो। अब्राम ९९ वर्षको हुँदा, परमेश्वर फेरि उनीकहाँ देखा पर्नुभयो र उनलाई एउटा छोरा दिने प्रतिज्ञा गर्नुभयो (उत्पत्ति १७)। खतना (पुरुष प्रजनन अंगको बाहिरी छालाको हटाउने प्रक्रिया) यस प्रतिज्ञाको चिन्हको रूपमा थियो (१७:१-१४)। परमेश्वरले अब्राम र साराईको नाम परिवर्तन गरी अब्राहाम र सारा राख्नुभयो (उत्पत्ति १७:५, १५)।

अर्को छोराको प्रतिज्ञाप्रति अब्राहामको प्रतिक्रिया हाँसे खालको थियो: “तब अब्राहाम घोप्टो परी मनमनै हाँसेर भने, “के सय वर्ष पुगिसकेकोलाई सन्तान होला? नब्बे वर्ष पुगेकी साराले बालक जन्माउलिन् र??” (उत्पत्ति १७:१७)।

उत्पत्ति १८ र १९ ले सदोम र गमोरा शहरहरूको विनाशको कथा प्रस्तुत गर्छ। उत्पत्ति १८ मा, तीन अतिथिहरू अब्राहामकहाँ आए। अब्राहामले तिनीहरूलाई खाना र पेय पदार्थ दिए, तर तिनीहरू साधारण यात्रीहरू थिएनन्, तर परमप्रभुको दूत र दुई अन्य स्वर्गदूतहरू थिए (उत्पत्ति १८:१-२; १९:१)। प्रभुको दूत सम्भवतः परमेश्वर स्वयं हुनुहुन्थ्यो (उत्पत्ति १८:१७, ३३)। उनीहरूले घोषणा गरे कि साराको छोरा हुनेछ, जसले गर्दा उनी हाँसिन् किनभने उनलाई यो सत्य हुन सक्छ भन्ने विश्वास थिएन (उत्पत्ति १८:१२-१५)।

उत्पत्ति २१ देखि २३ सम्म अब्राहामको कथाको चरमोत्कर्ष हो। जब अब्राहाम १०० वर्षका थिए र सारा ९० वर्षकी, “आफूले भन्नुभएअनुसार सारालाई परमप्रभुले कृपा देखाउनुभयो, र आफ्नो प्रतिज्ञाबमोजिम गर्नुभयो।” (उत्पत्ति २१:१)। वृद्ध जोडी अत्यन्तै खुशी भए। छोराको प्रतिज्ञा गर्दा अब्राहाम र सारा दुवै हाँसेका थिए किनभने उनीहरूलाई विश्वास थिएन कि यो सत्य हुन सक्छ, तर अब उनीहरू खुशीले हाँसे। उनीहरूले बालकको नाम इसहाक राखे, जसको अर्थ “उहाँ हाँसेहुन्छ” हो। यसले देखाउँछ कि परमेश्वरले उनीहरूको कथामा अन्तिम भनाइ थियो। साराले भनिन्, “परमेश्वरले मलाई एउटा हाँसे कारण दिनुभयो। यो सुन्ने जति सबै मसँगै हाँसेछन्।” (उत्पत्ति २१:६)।

इसहाकको जन्मको खुसी तब समाप्त भयो जब परमेश्वरले अब्राहामको विश्वासको परीक्षा लिनुभयो। उत्पत्ति २२ मा, परमेश्वरले अब्राहामलाई इसहाकलाई बलिदान गर्न भन्नुभयो। यो परीक्षा अब्राहामका लागि अत्यन्तै पीडादायी थियो किनभने उनले छोरा पाउन २५ वर्ष पर्खेका थिए।

जसै अब्राहाम इसहाकलाई मार्न लागेका थिए, परमेश्वरले उनलाई रोक्नुभयो र सट्टामा बलिदान दिनको लागि एउटा भेडा प्रदान गर्नुभयो। इसहाकलाई बचाइएपछि अब्राहामको नाम, जसको अर्थ “जातीहरूको पिता” हो, ले गहिरो अर्थ ग्रहण गर्छ। परमेश्वरले अब्राहामलाई दिनुभएको परीक्षाको व्याख्या गर्नुभयो: “अब मैले थाहा पाएँ तैले परमेश्वरको भय मान्दोरहेछस्, किनकि तेरो छोरो, तेरो एकमात्र छोरालाई पनि मबाट तैले रोकेर राखिनस्।” (उत्पत्ति २२:१२)।

यी शब्दहरूले अझ ठूलो प्रतिज्ञाको संकेत गर्छ। प्रभुले इसहाकको सट्टामा अर्को व्यवस्था गर्नुभयो। अब्राहामले त्यस स्थानको नाम “परमप्रभुले जुटाउनुहुन्छ” राखे। यस दृश्यले परमेश्वरले आफ्नो एकमात्र पुत्र, येशू ख्रीष्टलाई संसारका पापहरूको लागि बलिदानको रूपमा दिनुहुनेछ भन्ने कुरा संकेत गर्दछ।

यसलाई पनि हेर्नुहोस् प्रतिज्ञा; पितृसत्ताहरू, कालखण्ड; इजरायल, इतिहास; सारा #1।